

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពដុំវិញកំបស់ទន្លេសាប

Tonle Sap Technology Demonstrations for Productivity Enhancement
(TSTD - TA 7305-CAM)

សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសស្តីពី
ដំណាំសណ្តែកបាយ លើដីស្រែ
មុន និងក្រោយស្រុតវស្សា

ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៣

តារាងមាតិកា

លេខកថា	1
១. សេចក្តីផ្តើម	2
២. ការដាំដុះដំណាំសណ្តែកបាយ	2
២-១. ពូជសណ្តែកបាយដែលនិយមប្រើប្រាស់	2
២-២. ការជ្រើសរើសពូជ និងការរៀបចំគ្រាប់មុនដាំ.....	3
២-៣- ការរៀបចំធ្វើដីកំប៉ុស្ត.....	3
២-៣-១ វត្ថុធាតុជុំវិញធ្វើដីកំប៉ុស្តគោក	
២-៣-២. វិធីធ្វើដីកំប៉ុស្តគោក	
២-៤. វិធីសាស្ត្រដាំដុះ.....	5
២-៤-១. ការដាំដុះដោយបុកជារណ្តៅ	
២-៤-២. ការដាំដោយគូតគន្លងជាជួរ	
២-៤-៣. ការដាំដោយព្រួស	
២-៥. ការដករំលស់កូន.....	7
២-៦. ការប្រើប្រាស់ដី	8
២-៦-១. ដីគីមី	
២-៦-២. ដីលាមកគោ និងដីកំប៉ុស្ត	
២-៧. ការកំចាត់ស្មៅចង្រៃ.....	9
២-៨. ជម្ងឺ និងសត្វល្អិតលើដំណាំសណ្តែកបាយ វិធីការពារ និង កំចាត់	9
២-៨-១. ជម្ងឺសណ្តែកបួស	
២-៨-២. ជម្ងឺអុចពណ៌ត្នោតលើស្លឹកសណ្តែកបាយ	
២-៨-៣. សត្វល្អិតបំផ្លាញជញ្ជក់ជ័រ	
២-៨-៣-១. ចៃ	

- ២-៨-៣-២. ពីងពាងក្រហម
- ២-៨-៤. សត្វល្អិតចោះស៊ីផ្លែ និង ផ្កា
 - ២-៨-៤-១. ដង្កូវឆ្កូតមានធាម
 - ២-៨-៤-២. ដង្កូវមូរស្លឹក
- ២-៨-៥. សត្វល្អិតចោះស៊ីផ្លែ និង ផ្កា
 - ២-៨-៥-១. សង្កើចពណ៌បៃតង
- ២-៩. ការប្រមូលផល 14
- ២-១០. ការហាលសម្ងួតកូរ..... 14
- ២-១១. ការទុកដាក់ ថែទាំគ្រាប់ពូជ..... 15
- ៣. ការកត់ត្រាចំណាយចំណូលផលិតកម្ម និង វិភាគសេដ្ឋកិច្ច..... 15**
- ៣.១. ការកត់ត្រាចំណាយចំណូលផលិតកម្ម 15
- ៣.២. ការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានប្រមូលបាន សម្រាប់វិភាគចំណាយចំណូលផលិតកម្ម..... 17

លេខកថា

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពជុំវិញតំបន់ទន្លេសាប (TSTD) ជាគម្រោងជំនួយបច្ចេកទេស ដែលផ្តល់សហ-ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងសម្រាប់អនុវត្ត ដោយរដ្ឋាភិបាលហ្វីលីពីន មូលនិធិដៃគូអ៊ី-អាស៊ី និងចែករំលែកពុទ្ធិនៃសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ និង ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB) ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាចូលរួមបដិភាគ មិនមែនជាថវិកា (ធនធានមនុស្ស ការិយាល័យបំពេញការងារ...) សម្រាប់អនុវត្តគម្រោង។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីជាអ្នកចាត់ចែងប្រតិបត្តិការផ្ទាល់ ជំនួសមុខឱ្យម្ចាស់ជំនួយ ។ គម្រោងបានធ្វើការសាកល្បងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្ម និង ផ្តល់សេវាព័ត៌មានជនបទ ដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់គ្រួសារកសិករខ្នាតតូចក្នុងខេត្ត កំពង់ចាម កំពង់ធំ សៀមរាប និង បន្ទាយមានជ័យ។

គម្រោងបានអនុវត្ត *កម្មវិធីធ្វើបង្ហាញដំណាំរួមផ្សំ (សណ្តែកបាយ ពោត...)* លើដីស្រែ មុន ឬ ក្រោយស្រូវវស្សា ក្នុងខេត្តទាំងបួន ។ ដោយសហការជាមួយមន្ត្រីកសិកម្មក្នុងខេត្តទាំងបួន គម្រោងបានអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញ និងបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដាំដំណាំសណ្តែកបាយ លើដីស្រែ ដោយប្រើវិធីសាស្ត្របង្រៀន ឱ្យធ្វើអនុវត្តជាក់ស្តែង ជាជំហានៗ តាមដំណាក់កាល លូតលាស់ ពេញមួយវដ្តដំណាំ។ សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសស្តីពី **ដំណាំសណ្តែកបាយលើដីស្រែ មុន ឬ ក្រោយស្រូវវស្សា** នេះ បានរៀបចំឡើងដើម្បីផ្តល់នូវចំណេះដឹង និង ចំណេះធ្វើជាក់ស្តែង ដល់កសិករ ក្នុងគោលបំណងប្រើប្រាស់ដី និង សំណើមដី និងទឹកដែលមាន ឱ្យអស់លទ្ធភាព។

ខ្លឹមសារក្នុងសៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសនេះ បានរៀបចំឡើង ដោយក្រុមអ្នកបច្ចេកទេស របស់គម្រោងសម្រាប់កសិករ ដោយផ្អែកលើជំហាន និង បទពិសោធន៍អនុវត្តជាក់ស្តែង កន្លងមក ក្នុងឆ្នាំ ២០១២-២០១៣។

ការអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញ និង បណ្តុះបណ្តាល ស្តីពី *កម្មវិធីធ្វើបង្ហាញដំណាំរួមផ្សំ (សណ្តែកបាយ ពោត...)* លើដីស្រែ មុន ឬ ក្រោយស្រូវវស្សា នេះ អាចទទួលបានជោគជ័យ ដោយមានការគាំទ្រជាប់ជាបន្តពីថ្នាក់ដឹកនាំ និងបុគ្គលិកក្រុម ទីប្រឹក្សា គម្រោង ពី លោក ប្រាក់ ថាវអមិដា ប្រធានសម្របសម្រួលគម្រោង TSTD និង ជាអគ្គលេខាធិការរង នៃក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ និង លោក លីវ លាងហ៊ី ប្រធានក្រុមទីប្រឹក្សាគម្រោង និង ពីមន្ត្រីបច្ចេកទេស នៃមន្ទីរកសិកម្មខេត្តទាំងបួន។

រៀបរៀងដោយ៖

លោក ពិត ខុនហ៊ីល អ្នកជំនាញផ្នែកក្សេត្រសាស្ត្រ/បន្លែ របស់គម្រោង TSTD
ទូរស័ព្ទ៖ 012 585 892
អ៊ីម៉ែល៖ khonhel@gmail.com

១. សេចក្តីផ្តើម

ដីស្រែទំនាបស្រូវវិស្សាភាគច្រើន ត្រូវបានប្រើសម្រាប់ដាំដំណាំស្រូវ ប៉ុណ្ណោះ ទោះបីជា មានសំណើមក្នុងដី និង ទឹកអាចស្រោចស្រពបន្ថែម សម្រាប់ដាំដំណាំរួមផ្សំរយៈពេលខ្លី ក៏ដោយ ។ ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំ ចុងក្រោយនេះ មានការផ្សព្វផ្សាយជម្រុញ ឱ្យកសិករដាំដំណាំឆ្លងរដូវរយៈពេលខ្លី (ដូចជា ឌីឡីក បន្លែ សណ្តែកបាយ ពោត ...) លើដីស្រែ ។ ក្នុងន័យជម្រុញដំណាំរួមផ្សំបង្កើនផ្លូវនេះ គម្រោង TSTD អនុវត្តកម្មវិធីបានធ្វើបង្ហាញ និងបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដាំដំណាំរួមផ្សំ¹ (សណ្តែកបាយ) លើដីស្រែវិស្សា ក្នុងគោលបំណង៖

- បង្ហាញបច្ចេកទេសដាំដំណាំសណ្តែកបាយ បង្កើនផ្លូវ មុន ឬ ក្រោយស្រូវវិស្សាលើដីស្រែទំនាប តាមតំបន់មានសំណើមសមស្រប ដើម្បីបង្កើនផលិតភាពដីស្រែ។
- បង្កើនប្រភពចំណូលដល់កសិករ និង ជីជាតិដី

២. ការដាំដំណាំសណ្តែកបាយ

២-១. ពូជសណ្តែកបាយដែលនិយមប្រើប្រាស់

សណ្តែកបាយមាន ២ ប្រភេទ គឺប្រភេទដែលមានសំបកផ្លែពណ៌ខ្មៅនៅពេលទុំ និង ប្រភេទដែលមានសំបកផ្លែពណ៌ប្រផេះ នៅពេលទុំ ។ សណ្តែកបាយមានសារៈប្រយោជន៍ច្រើនសំរាប់ធ្វើជាចំណីអាហាររបស់មនុស្ស និង ប្រភពចំណូល ។ វាជាដំណាំ ដែលអាចទាញយកអាសូតពីបរិយាកាសដោយខ្លួនឯង និងជួយបង្កើនជីជាតិដីផងដែរ ។ កសិករអាចដាំដំណាំនេះ នៅក្នុងស្រែមុនដំណាំស្រូវវិស្សា ឬ នៅក្រោយពេលប្រមូលផលស្រូវរួច ភ្លាមៗ នៅពេលដែលដីស្រែ នៅមានសំណើមនៅឡើយ ពីព្រោះដំណាំនេះត្រូវការទឹកតិចតួច ក្នុងមួយវដ្តជីវិតរបស់វា។

¹ ក្នុងចំណោមដំណាំបានសាកល្បង មាន សណ្តែកបាយ ពោតផ្អែម បន្លែ ឌីឡីក។